

**RUSÇA ALFABE  
ve  
FONETİK  
KURALLARI**



**Limasollu Naci**  
Öğretim Yayınları

## Rus Alfabeti

Rus alfabetini öğrenmek çok zor değildir. Pratik ve çok tekrarla birkaç saat içinde öğrenebilirsiniz.

Rus alfabeti toplam 33 harften oluşmaktadır.

- 10 tane sesli harf
- 21 tane sessiz harf
- 2 tane yumuşatma ve sertleştirme harfleri

Sertlik işareti: ъ

(Kendinden önce gelen sesli harfin sert okunmasını sağlar.)

Yumuşaklık işareti: ь

(Kendinden önceki sesli harfin yumuşak okunmasını sağlar.)

Rusça'da bazı istisnalar ve vurgu durumları dışında harfler, Türkçede olduğu gibi yazıldığı şekilde okunmaktadır.

Rus dilinde birbirine çok benzeyen birçok kelimeler bulunmaktadır. Bu nedenle bu tip kelimeleri birbirinden ayırt etmek için, sert veya yumuşak sessiz harflerin doğru okunması çok önemlidir. Kelimelerin doğru telaffuz edilebilmesi için okunuş kurallarının çok iyi bilinmesi gerekir.

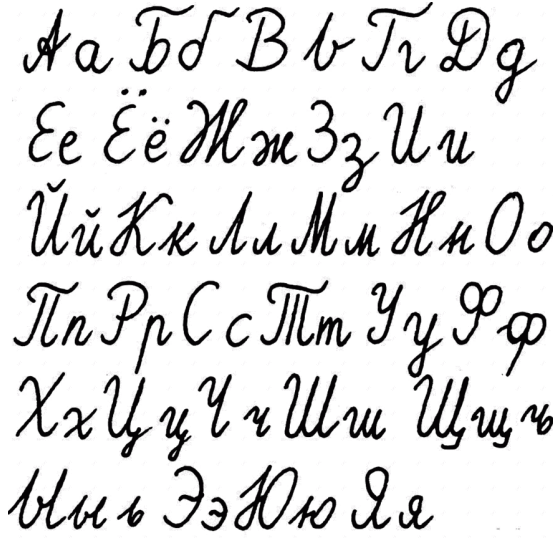
## Rus Alfabesi

Harfler	Türkçe Okunuşu	Açıklama	Örnek
А а	a	Sert sesli harftir "a" sesini verir.	At, al, Adana, anne.
Б б	b	"B" sesini verir.	Bal, böl, balık.
В в	v	"V" sesini verir.	Van, ve, eve, villa, vazo.
Г г	g	"G" sesini verir.	Gel, git, gül, galon, gaf.
Д д	d	"D" sesini verir.	Dede, dolu, dün, ad.
Е е	e/ye	Kelimenin başında ise "ye" sesini, sessiz bir harften sonra gelirse "e" sesini verir.	Yengeç.
Ё ё	ö/yo	Yumuşak sesli harftir. Kelimenin başında ise "yo" sesini, sessiz bir harften sonra gelirse "ö" sesini verir.	Yonca.
Ж ж	j	"J" sesini verir.	Jale, jilet, jambon, jaguar.
З з	z	"Z" sesini verir.	Zaman, zil, zurna, faiz.
И и	i	Yumuşak sesli harftir. "i" sesini verir.	İp, il, gemi.
Й й	y	Kelimenin başında ise "iy" sesini, sesli bir harften sonra gelirse "y" sesini verir.	Kuyu.
К к	k	"K" sesini verir.	Kalem, kitap, akıl, ok, kale.
Л л	l	"L" sesini verir.	Limon, Leman, Ali, alan, dal.
М м	m	"M" sesini verir.	Mart, marul, Musa, elma, masa.
Н н	n	"N" sesini verir.	Nur, nar, anne, engel.
О о	o	Sert sesli harftir. "O" sesini verir.	Osman, Polat, roka, koli.

П п	p	"P" sesini verir.	Paris, arpa, kapital, pırasa, para.
Р р	r	"R" sesini verir.	Ramazan, armut, araba, rot, roman.
С с	s	"S" sesini verir.	Sol, sağ, sırma, asma, saat.
Т т	t	"T" sesini verir.	Turan, Ata, Turgut, at, ot, yat.
У у	u	Sert sesli harftir. "U" sesini verir.	Usta, buruk, buz, ufuk.
Ф ф	f	"F" sesini verir.	Fransa, fal, fan.
Х х	kh	"KH" sesini verir. Gırtlaktan sanki bir "kha" sesi çıkıyormuş gibi bir ses ile okunur.	Halat.
Ц ц	ts	"Tse" sesini verir.	Gitse, ötse, yatsa, yatsı.
Ч ч	ç	"Ç" sesini verir.	Çay, çanak, iç, uç, öç, çam.
Ш ш	ş	"Ş" sesini verir.	Şal, şapka, şut.
Щ щ	şça	"Şça" sesini verir.	Hoşça.
Ъ ъ	-	Sert işareti	--
Ы ы	ı	Sert sesli harftir. "I" sesini verir.	Kıl, sır, ısı, kır, kına.
Ь ь	-	Yumuşak işareti	--
Э э	e	Sert sesli harftir. "E" sesini verir.	Elma, bel, berk, Edirne.
Ю ю	yu	Yumuşak sesli harftir. Kelimenin başında ise "yu" sesini, sessiz bir harften sonra gelirse "yu/yü" arasında bir ses verir.	Uyu, yulaf.
Я я	ya	Yumuşak sesli harftir. Kelimenin başında ise "ya" sesini, sessiz bir harften sonra gelirse veya kelime sonunda ise "a" sesini verir.	Yasa.

## Rus Alfabesinde El Yazısı Karakterleri

Rus alfabesinde, el yazısı harflerinin yazımı ile kitap harfleri karakterlerinin yazımı farklıdır. Rus el yazısı karakterleri bilinmediğinde, el yazılı yazışmaları anlamak oldukça zor olacaktır. Bu nedenle Rus alfabesini öğrenirken el yazısı karakterlerini de çok iyi öğrenmek gerekmektedir.



Rus alfabesinde kitap harflerine baktığımızda yaklaşık olarak 12 harf Türkçe harflere benzemektedir. Bir kısmı latin harflerle yazılmış bir kısmı da ters çevrilerek veya ayna görüntüsü alınarak yazılmış harf karakterlerinden oluşmaktadır. Geri kalan karakterler de Kiril harf karakterleridir.

## Sertlik ve Yumuşaklık İşaretleri

Rusça'da da Türkçedeki gibi ses yumuşamaları ve incelmeleri vardır. Bu işaretler bu noktada bu değişikliklerin yazı diline aktarılmasını sağlar. Yumuşatma işaretleri kullanılacağı sözcük içerisinde sessiz harften sonra gelir. Bu işareti Türkçe kelimeler üzerinde açıklayayım. "Gol" ve "kol" kelimelerini düşünelim. Her ikisi de "ol" harfleri ile bitmiş. Ancak söyleniş tarzına dikkat edersek, "Gol" dediğimizde yumuşak bir ses tonuyla söylüyoruz. Yani sondaki "l" harfi yumuşak bir dille söyleniyor "kol" ded-

iğimizde sert bir ses tonuyla söylüyoruz. Dolayısıyla sondaki “l” harfi sert bir sesle çıkıyor.

Rus dilinde bu görevi sertlik ve yumuşaklık işaretleri yapmaktadır.

### **Sertlik işareti: Ъ Ь**

Asla sözcük yani kelimenin başında bulunmaz. Kendinden önce gelen ünsüz harfleri sert, kendisinden sonra gelen я-е-ё-ю sesli harflerini çift sesli;

Ъя “ya” sesi ile,

Ье “ye” sesi ile,

Ъё “yo” sesi ile

Ъю “yu” sesi ile okutur.

Örnek: съёмка “syomka” çekim, çekme

подъезд “padye’zd” kapı boşluğu

### **Yumuşaklık işareti: Ъ Ь:**

Asla kelimenin başında bulunmaz Kendinden önce gelen ünsüz harflerin yumuşak okunmasını sağlar.

Örnek: Бельё “belyo” çamaşır

платье “platye” elbise

## **Sesli (Ünlü) Harfler**

Rusça’da 10 adet sesli harfin olduğunu söylemiştik. Sesli harfler kendi aralarında 5 yumuşak sesli ve 5 sert sesli harf olmak üzere 2 gruba ayrılır.

**1.Sert Sesli Ünlü Harfler:** А – О – У – Ы – Э

**2.Yumuşak Sesli Ünlü Harfler:**

Yumuşak sesli harfler aynı zamanda bazen çift ses olarak okunurlar. Örneğin bazen “Я” harfi sadece ya olarak okunduğu gibi bazen de “a” ya da “i” gibi okunabilir. Е – Ё – И – Ю – Я

## Sessiz (Ünsüz) Harfler

Ünsüz harflerden 15 tanesi kelime içinde bazen yumuşak olarak bazen de sert olarak okunabilir.

### 1. Kelime İçinde Bazen Yumuşak Bazen Set Okunan Ünsüz Harfler:

Б – В – Г – Д – З – К – Л – М – Н – П – Р – С – Т – Ф – Х

Belirttiğimiz üzere 21 sessiz harften 15 tanesi hem sert hem de yumuşak ses çıkarabilir. Geriye kalan 6 tane sessiz harften 3 tanesi sürekli sert ve diğer 3 tanesi sürekli yumuşak olarak okunur.

Örnek: бедный “bednyı” Yoksul, fakir

всякий “fsákiy” Her, her türlü

зелёный “zi’lonıy” Yeşil, ham, toy

лень “len” Tembellik, uyuşukluk

### 2. Sürekli Sert Okunan Sessiz Harfler: Ж – Ш – Ц

Örnek: нутро “nutro” İçeri, içyüzü

мороз “maros” Soğuk, ayaz

сивый “sivıy” kır

фабрикант “fabrikánt” fabrikatör

### 3. Sürekli Yumuşak Okunan Sessiz Harfler: Ч – Щ – Ъ

15 adet sessiz harfin hem yumuşak hem de sert okunabildiğini belirtmiştik. Bu 15 adet sessiz harfin yumuşak olarak okunması için Е – Ё – И – Ю – Я sesli harflerden birinin bu sessiz harflerden hemen sonra gelmesi veya yumuşatma işareti kullanıldığı zaman Ь oluşur.

Yine 15 adet sessiz harfin sert okunması için А – О – У – Ы ünlü ve sert okunan harflerin gelmesi gerekir veya sertleştirme işareti Ъ kullanılması gerekir.

Gırtlaktan çıkan harfler: Г – К – Х

Hışırtılı harfler: Ж – Ш – Щ – Ч

## Harflerle İlgili Bilinmesi Gereken Bazı Özel Durumlar

“E, e” harfi kelime başında ve kelime içinde ünlülerden sonra “ye” olarak okunurken kelime içerisinde ünsüzlerden sonra “e” olarak okunur.  
Örnek: Елена “Yelena”

“Ë, ë” harfi de kelime başında ve kelime içinde ünlülerden sonra “yo” olarak okunurken kelime içerisinde ünsüzlerden sonra “ö” sesini karşılamaktadır.  
Örnek: ёлка “yo’lka” yılbaşı ağacı

“Э” harfi genellikle kelime başında bulunur ve “e” sesini karşılamak için kullanılır.

Örnek: экватор “ekvator”

Türkçedeki “C, c” harfini ve sesini karşılamak için Rusçada “д” ve “ж” harfleri birleştirilerek (дж), tek bir ses için kullanılır.  
Örnek: джума “cuma”

‘A, K, M, O, T’ gibi harflerin Türkçedeki karşılıklarıyla aynıdır. Bunu bilmek öğrenmemiz gereken yeni harf sayısını azaltacak ve öğrenme sürenizi hızlandıracaktır.

Alfabeyi tam anlamıyla öğrenmek için uygulanması gereken en iyi yol sürekli pratik yapmaktır. Pratik için alfabedeki harflerle öncelikle kendi adınızı soyadınızı yazarak başlayabilirsiniz.  
Örnek: Фатих, Ахмет, Мехмет, Айше, Фатма итд.

“Fatih, Ahmet, Mehmet, Ayşe, Fatma vs.” Daha fazla pratik çinse Rus alfabesiyle Türkçe olarak kendinizi tanıtan yazılar yazabilirsiniz.

Örnek: Беним адым Али. Бен Русча огренмек истиёрум. Русь алфабеси чок колай.

“Benim adım Ali. Ben Rusça öğrenmek istiyorum. Rus alfabesi çok kolay.” Bunun gibi onlarca alıştırma yaparak alfabeyle kısa sürede hakim olabilirsiniz.



**Okunuşları bakımından ya da vurgu geldiğinde okunuşu değişen diğer harfler:**

**O Harfi:** Bu harf vurgu bu harfin üzerinde olduğu zaman o gibi okunur ama vurgu olmadığı zaman a gibi okunur.

Örnek: горы "gorı"

гора "gara"

**E Harfi:** "e" Türkçe'de tek harf karşılığı yoktur 'yemek'teki "ye" gibi okunur. "e" harfi vurgulu olduğu zaman "e" sesi gibi vurgusuz olduğu zaman "ı" sesi gibi okunur. Kelime başında veya kelime içinde sesli harften sonra geliyorsa ve vurgusuz ise "yi" gibi okunur.

**У Harfi:** "y" Urfa kelimesindeki "u" gibi okunur.

**В Harfi:** "v" vermek kelimesindeki "v" gibi okunur.

**Н Harfi:** "n" Nisan kelimesindeki "n" gibi okunur.

**Р Harfi:** "p" radyo kelimesindeki "r" gibi okunur.

**С Harfi:** "s" sinema kelimesindeki "s" gibi okunur.

**Ё ё Harfi:** "yo" yosun kelimesindeki "yo" gibi okunur.

**Diğer okuma teknikleri:**

**E e harfi:** Kelimenin başında "ye" olarak ya da sertleştirme işaretinden "ъ" hemen sonra "ye" olarak okunur. Vurgulu olduğu zaman ve kelime içinde başka bir yerde bulunduğu zaman Türkçe'deki "e" gibi okunur.

"E" harfi cümlelerin içinde ve vurgusuz ise Türkçe "ı" sesi gibi okunur. "E" harfi cümlelerin sonundaysa Türkçedeki "e" gibi okunur.

Örnek: есть "yest" orada

съел "syel"

день "dein"

**Ё ё harfi:** Cümlelerin başında “yo” sesi verir.

Diğer kullanımlarda “yöo” şeklinde ses çıkar.

Örnek: ёлка okunuşu “yoolka”

мёд okunuşu “mööot”

(Cümle sonuna gelen д harfi Türkçe “t” sesi gibi okunur.)

полёт okunuşu “palöot” (“ё” harfi her zaman vurgulu olarak okunur.)

**Ю ю harfi:** Kelimenin başında “yu” olarak yada sertleştirme işaretinden “ъ” hemen sonra “yu” olarak okunur. Kelime içinde “yuk” gibi okunur.

Örnek: юг okunuşu “yuuk”

люк okunuşu “lüuk”

**Я я harfi:** “Я” harfi vurgulu olduğu zaman, kelime başında veya sertleştirme işaretinden hemen sonra daima “ya” olarak okunur.

Örnek: яхта okunuşu “yahta”

(Buradaki “h” harfinin Türkçede karşılığı yoktur. Ancak gırtlaktan bir “h” ve “g” sesinin birleşmesi ile bu ses doğru çıkarılabilir.)

коньяк okunuşu “kanyaak”

“Я” harfi kelime ortasında vurgulu olduğu zaman “a” olarak okunur.

Bazen kelime başında vurgusuz pozisyonda olduğu zaman “yi” sesi ve kelime ortasında vurgusuz olduğu zaman “i” sesi gibi okunur.

пять okunuşu “peat”

заря okunuşu “zarea”

Not: “ше” bu ikili cümle sonunda “şe” olarak cümle içinde vurgusuz olduğu zaman “şı” olarak okunur.

## **Yazıldığı Gibi Okunmayan Harfler**

“Д” harfi cümle sonunda olduğu zaman veya sessiz harften hemen önce geliyorsa “t” (t) harfi olarak okunur.

“Б” harfi cümle sonunda olduğu zaman veya sessiz harften hemen önce geliyorsa “П” (b) harfi olarak okunur.

“Г” harfi cümle sonunda olduğu zaman veya sessiz harften hemen önce geliyorsa “К” (k) harfi olarak okunur.

“В” harfi cümle sonunda olduğu zaman veya sessiz harften hemen önce geliyorsa “Ф” (f) harfi olarak okunur.

“З” harfi cümle sonunda olduğu zaman veya sessiz harften hemen önce geliyorsa “С” (s) harfi olarak okunur.

“Ж” harfi cümle sonunda olduğu zaman veya sessiz harften hemen önce geliyorsa “Ш” (ş) harfi olarak okunur.

“СЧ” bu iki harf bir araya geldiği zaman “Щ” (şça) harfi oluşturur.

“ЖЧ – ЗЧ – СЧ = Щ” bu iki harfin yan yana gelmesi durumunda Türkçedeki “şş” sesini verir.

“К” harfi yön belirtmek için kullanıldığında şu harflerden önce geliyorsa “Г” “g” harfi gibi okunur. “Б – Г – Д – Ж – З”

Örnek: К береры okunuş “gı berigu”

“К” harfi kelime içinde şu harflerden önce geliyorsa “Д – Ж – З” her zaman “i” olarak okunur.

Örnek: анекдот okunuşu “anigdot”

также okunuşu “tagje”

экзамен okunuşu “egzamin”

## **Yazıldığı Halde Konuşurken Söylenmeyen Harfler**

Aşağıdaki durumlarda üç harfin bir araya gelmesi sonucunda aradaki harf okunmaz.

“СТН” bu durumda sadece “СН” harfleri okunur.

Örnek: честный okunuşu “çesniy” (aradaki Т harfi söylenmez)

“ЗДН” bu durumda sadece “ЗН” harfleri okunur.

Örnek: поздно okunuşu “pozna” (aradaki Д harfi söylenmez)

“СТЛ” bu durumda sadece “СЛ” harfleri okunur.

Örnek: счастливый okunuşu “şasliviy” (aradaki T harfi söylenmez)

“ВСТВ” bu durumda sadece “СТВ” harfleri okunur.

Örnek: здравствуйте okunuşu “zdrastvuyte”

“РДЦ” bu durumda sadece “РЦ” harfleri okunur.

Örnek: сердце okunuşu “sertse” (aradaki Д harfi söylenmez)

“ЛНЦ” bu durumda sadece “НЦ” harfleri okunur.

Örnek: солнце okunuşu “sontse” (baştaki Л harfi söylenmez)

### **Diğer Okuma Kuralları**

“СЖ – ЗЖ” bu iki yan yana geldiği zaman Türkçe çift “jj” olarak okunur.

Örnek: ежай okunuşu YiJJay

“СШ – ЗШ” bu iki yan yana geldiği zaman Türkçe çift “şş” olarak okunur.

Örnek: выросший okunuşu VıraŞŞıy

“ТЧ – ДЧ” bu iki yan yana geldiği zaman Türkçe tek “ç” olarak ama uzatılarak okunur.

Örnek: кетчуп okunuşu “ketÇÇup” (Dikkat: “ç” harfini uzatarak okuruz.)



## **Limasollu Naci Öğretim Yayınları**

Pangaltı, Ergenekon Cad. No:18  
34380 Şişli İstanbul  
Tel: (0212) 230 89 09  
www.limasollunaci.com